Maa- ja metsätalousministeriö/ruokaosasto/maatalousyksikkö
ylitarkastaja Pirjo Kuusela
neuvotteleva virkamies Mirja Kiviranta

MUISTIO

28.2.2017

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan asiantuntijakuuleminen 1.3.2017

EHDOTUKSET ASETUKSIKSI KOMISSION DELEGOITUJEN ASETUSTEN (EU) N:O 639/2014 JA 640/2016 MUUTTAMISEKSI (EU:N YHTEISEN MAATALOUSPOLITIIKAN YKSINKERTAISTAMINEN - VIHERRYTTÄMISTUEN YKSINKERTAISTAMINEN) (E 80/2016 vp)

Käsittelytilanne ja asetusten pääasiallinen sisältö

Delegoitujen asetusten luonnokset on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle hyväksymismenettelyä varten (kahden kuukauden hyväksymisaika) asetuksen (EU) N:o 639/2014 muutoksen osalta 16 päivänä helmikuuta 2017 ja asetuksen (EU) N:o 640/2014 muutoksen osalta 20 päivänä helmikuuta 2017.

Kuitenkin neuvoston pääsihteeristö on pyytänyt mahdollista maatalouden erityiskomitean käsittelyä varten nopealla aikataululla tiedon, jos jäsenvaltio aikoo vastustaa asetuksia. Vastustava kanta tulisi ilmaista viimeistään 3.3.2017 (640/2014) ja 9.3.2017 (639/2014).

Täytäntöönpanoaikataulu asetusluonnoksissa on, että jäsenvaltiot voivat oman valmiutensa salliessa soveltaa asetuksen (EU) N:o 639/2014 viherryttämistukea koskevia joitakin tai kaikkia muutoksia jo vuonna 2017 tai vasta vuonna 2018. Suomi soveltaisi muutoksia vuodesta 2018 alkaen. Asetuksen (EU) N:o 640/2014 muutoksia sovelletaan 16.10.2017 alkaen viherryttämistukea koskeviin hakemuksiin, jotka koskevat 1.1.2017 ja sen jälkeen alkavia hakuvuosia.

<u>Delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014 muuttaminen (viherryttämistuen ehdot, muiden tukien ja hampun muutokset)</u>

Asetusluonnos koskee pääosin viherryttämistuen ekologisen alan sääntöjä, mutta osittain myös viljelyn monipuolistamisen sääntöjä. Edellisen E-kirjeen (5.9.2016) jälkeen komissio on sisällyttänyt asetukseen myös joitakin vapaaehtoista tuotantosidonnaista tukea, nuoren viljelijän tukea, perustuen tukioikeuksia sekä hamppua koskevia muutoksia. Nuoren viljelijän tuen ja tukioikeuksien aktivoinnin selkeytetyt säännökset vastaavat jo Suomessa noudatettua käytäntöä.

Ekologisen alan sääntöjä toisaalta yksinkertaistettaisiin, mutta toisaalta myös kiristettäisiin. Typensitojakasvien ekologisen alan ehtoja lievennettäisiin niin, että jäsenvaltio voisi hyväksyä typensitojakasviksi myös seokset, joissa on typensitojakasvin lisäksi jotain muuta kasvia, jos typensitojakasvilajit ovat enemmistönä.

Suomessa käytössä olevista viherryttämistuen ekologisista aloista ehtojen muutokset koskisivat kesantoja ja typensitojakasveja. Kesantokauden pituudeksi jäsenvaltion tulisi jatkossa asettaa vähintään kuusi kuukautta kalenterivuoden aikana. Suomessa pituus on nykyään 7,5 kuukautta. Aiemmin vaatimus asettaa aikajakso on annettu komission ohjeistuksella, nyt siitä säädettäisiin.

Kasvinsuojeluaineiden käyttö kiellettäisiin kesannoilla, typensitojakasveilla, kerääjäkasveilla ja metsänreunakaistoilla silloin, jos ne on ilmoitettu viherryttämistuen ekologiseksi alaksi.

Sitä, mitä tarkoitetaan ekologisen alan kesantojen, suojakaistojen, pellonpientareiden ja metsänreunakaistojen maataloustuotantokiellolla, täsmennettäisiin. Ekologisen alan maisemapiirteiden, esimerkiksi puiden ja pensasaitojen, sekä erilaisten kaistojen ja pientareiden hyväksyttäviä leveyksiä ja enimmäiskokoja toisaalta vähennettäisiin ja toisaalta yhdenmukaistettaisiin. Kerääjäkasveille tulisi asettaa vähintään kahdeksan viikon säilyttämisaika. Kesantoja ja täydentävien ehtojen mukaisia maisemapiirteitä lukuun ottamatta tässä kappaleessa mainittuja aloja ei Suomessa hyväksytä viherryttämistuen ekologiseen alaan.

Viljelyn monipuolistamisen sääntöjä tehtäisiin joustavammaksi niin, että jäsenvaltio voisi asettaa eri alueille erilaiset viljelyn monipuolistamisen aikajaksot. Lisäksi pienet vierekkäin sijaitsevat kasvien alat voitaisiin ilmoittaa yhtenä seoskasvustona, eikä niistä jokaista tarvitsisi ilmoittaa ja piirtää kartalle erikseen.

Lisäksi tehtäisiin eräitä muita muutoksia, jotka koskevat muun muassa eräitä maisemapiirteiden paino- ja muuntokertoimia sekä komissiolle tehtäviä ilmoituksia.

<u>Delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 muuttaminen (viherryttämistuen laiminlyönnistä aiheutuvat seuraamukset)</u>

Asetuksella yksinkertaistettaisiin **viherryttämistuen seuraamuslaskentaa** ja lievennettäisiin **viherryttämistuen seuraamuksia** joiltain osin.

Viherryttämistuen monipuolistamisvaatimuksen seuraamuksien osalta **kahden kasvin vaatimukseen** kuuluvien tilojen seuraamuksen laskentakaavaa yksinkertaistettaisiin, mutta itse seuraamus säilyisi samana kuin aiemminkin eli vastaten kaksinkertaisena sitä alaa, jolla pääkasvin osuus ylittää 75 %. **Kolmen kasvin vaatimukseen** kuuluvien tilojen seuraamuksen laskentakaavaa yksinkertaistettaisiin ja samalla seuraamusta lievennettäisiin siten, että seuraamus vastaisi alaa, jolla pääkasvin osuus ylittää 75 % aiemman kaksinkertaista alaa vastaavan seuraamuksen sijaan. Kolmen kasvin vaatimukseen kuuluvien tilojen seuraamusta lievennettäisiin myös tilanteessa, jossa kahden pääkasvin osuus ylittää 95 %. Seuraamus vastaisi tällaisessa tilanteessa ylittävää alaa viisinkertaisena, aiemman kymmenkertaisen sijaan.

Seuraamuslaskentaa tilanteessa, jossa **viherryttämistuen ekologisen alan** vaatimuksen täyttävää alaa puuttuu, yksinkertaistettaisiin, mutta itse seuraamus säilyisi samana kuin aiemminkin eli se vastaisi kymmenkertaisena sitä alaa, joka puuttuu.

Seuraamuslaskentaa tilanteessa, jossa viherryttämistuen monipuolistamisvaatimuksen ja/tai ekologisen alan vaatimusta ei ole noudatettu **kolmena vuonna** laskentakaavaa yksinkertaistettaisiin ja jatkossa ala, joka vähennettäisiin viherryttämistuesta, kerrottaisiin kahdella.

<u>Vaikutukset maatalousyrityksille</u>

<u>Delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014 muuttaminen (viherryttämistuen ehdot, muiden tukien ja hampun muutokset)</u>

Mahdollisuus hyväksyä viherryttämistuen ekologiseen alan typensitojakasvien ja muiden kasvien seoksia lisäisi viljelijöiden mahdollisuuksia täyttää ekologisen alan velvoitetta. Mahdollisuus ilmoittaa eri kasvien pienet, vierekkäiset alat yhtenä seoskasvustona vähentäisi osaltaan näitä kasveja viljelevien kokemaa maatalousbyrokratiaa.

Kasvinsuojeluaineiden käyttökielto ekologisen alan typensitojakasveilla vähentäisi viljelijöiden kiinnostusta näiden kasvien ilmoittamiseen ekologiseksi alaksi ja siten saattaisi vähentää näiden kasvien viljelyä. Kasvinsuojeluaineiden käyttö kesannolla on jo nyt ollut Suomessa rajoitettua. Ehdoton käyttökielto voisi vähentää kiinnostusta kesantojen perustamiseen. Sekä typensitojakasvien että kesannon osalta kasvinsuojeluaineiden käyttökielto voisi lisätä haitallisten vieraslajien ja

rikkakasvien esiintymistä, mistä voisi aiheutua lisääntynyttä torjuntatarvetta ja -kustannuksia myöhemmin.

Delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 muuttaminen (viherryttämistuen laiminlyönnistä aiheutuvat seuraamukset)

Nykyistä lievemmän pinta-alaseuraamuskäytännön myötä pinta-alavirheiden seuraamukset lievenevät siltä osin kuin asetusmuutos niitä sisältää. Nämä muutokset ovat seuraamuksia kohtuullistavina muutoksina oikeansuuntaisia. Seuraamuslaskennan yksinkertaistaminen tekee laskennasta helpommin ymmärrettävän.

Valtioneuvoston kanta

Delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014 muuttaminen (viherryttämistuen ehdot, muiden tukien ja hampun muutokset)

Esitetyt muutokset viherryttämistuen ehtoihin on Suomen näkökulmasta nähtävä kokonaiskompromissina. Viherryttämistuen ekologisen alan kesannon aikajaksoon ei tule alun perin ehdotettua pidennystä, mikä olisi ollut ongelmallista Suomelle. Toisaalta kasvinsuojeluaineiden käyttökielto ekologisella alalla saattaa vähentää typensitojakasvien viljelyä Etelä-Suomen maakunnissa, joissa on ekologisen alan vaatimus. Suomi voi kuitenkin hyväksyä asetuksen muutosten kokonaisuuden, koska muutoin muutokset ovat helpotuksia viljelijöille, ja niistä ei odoteta aiheutuvan hallinnolle merkityksellisiä lisävastuita.

Delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 muuttaminen (viherryttämistuen laiminlyönnistä aiheutuvat seuraamukset)

Esitetyt muutokset viherryttämistuen seuraamuslaskennan yksinkertaistamisesta ja seuraamusten lieventämisestä ovat oikean suuntaisia. Suomi voi tämän takia hyväksyä komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 muutosten kokonaisuuden, vaikka niihin sisältyy kustannuksia aiheuttavia tekijöitä, kuten tietojärjestelmämuutoksia.